

man kan omgaa Forsætningen ved at udstebe en provisoriisk Finantslov, naar der ingen Penge er i Kassen, og naar forskjellige andre Ting af den Slags kunne nævnes uden at vække en almindelig dybt følt Indignation i hele Folket, ja, naar det endog synes, som om saadanne Ytringer blive optagne med et vist Velbehag hos Udskillige, der staa de Regjerende nær, saa siger jeg, staa vi i alt Fald ikke fjærne fra Forsøg i denne Retning fra det, man kalder „fra oven“, fra visse Lag i Samfundet, end fra saadanne Forsøg fra den anden Side. Men hvad enten Bevægelsen fter fra den ene eller fra den anden Side, mener jeg, at Hæren har en Opgave indadtil, nemlig at værne om den lovlige Orden, og jeg tror, at det Folk, som elsker sin Frihed ret og ikke vil, at dens Bevarelse skal være lige som en Naadesag, ogsaa vil hævde, at enhver Mand, som har sin Frihed kjær, tillige skal have erhvervet Evne til at forsvare den, navnlig gjennem den Institution, som ogsaa skal forsvare Landet mod de ydre Fjender. Naar Maalet udvides for den ene Del af vort Forsvarsvæsen — jeg kommer strax til den anden Del, jeg beder ærede Medlemmer have Taalmodighed — da tror jeg, at vi for dette Maal ikke alene ikke kunne faae noget Bedre, men at vi absolut maa fordre at gaa i Retning af Militis. Om vi kunne naae at gjøre Stridtet helt ud, eller om vi atter skulle tage til Takke med et yderligere Skridt derhen imod, detom tør jeg ikke dømmen, men de foreliggende Forsvarsløvsforslag — det ene er jo forhandlet, det andet forhandles nu — gaa ikke i den Retning, de gaa i Retning af at gjøre det Hele ligesom mere konstant i modsat Retning, de forlange ikke mindre end 400 faste Embeds- og Bestillingsmænd mere end hidtil. Hvorvidt dette kan forliges med Udviklingen af en Folkevæbning, skal jeg ikke tale om, de herhen hørende Bestemmelser savnes i de foreliggende Lovforslag; men det forekommer mig, at dersom Ansøvelserne hos Folkerepræsentanterne gaa i Retning af Folkevæbning, kan man ikke gaa med Forslagene i andre Retninger efter de foreliggende Bestemmelser. Man har sagt, at naar vi her tale om disse Love, saa tale vi selvfølgelig kun sagligt og ikke om det Personlige — dette blev ytret under de tidligere Forhandlinger af et beslægtet Lovforslag — og derimod kan der Intet indvendes. Man kan mene, at det er sagligt nødvendigt at faae denne Forandring og Forsøgelse af Personalets Stilling og Antal; men jeg skal da ikke sige Andet end, at selve Gjenstanden da i ethvert Fald bliver en saadan Sammenblanding af det Saglige og det Personlige, at, om end ubevidst, kan et eller andet Medlem, der strider for Forslaget, komme til at stride for det Personlige og ikke blot for det Saglige. — Naar vi nu gaa i Retning af Militis, er det min Formodning, at vi med en betydelig mindre finansiel Byrde vilde kunne anlægge vort Søværn, og vi ville da derigjennem faae Midler

tilovers til at komme til at udvikle Flaaden. En staaende Hær efter dette Hærforslag gjør os det ikke muligt at udvikle Flaaden med de finantsielle Kræfter, vi raade over, men kunne vi blive enige om at anlægge Landhæren i Retning af Folkevæbning, ville vi kunne faae Midler tilovers til yderligere at udvikle Flaaden. Nu har man talt om for Landets Forsvars Bedkommende at anlægge en Fæstning ved Kjøbenhavn, som berør ogsaa af den ærede sidste Laler. Der er forskjellige Fordringer ogsaa i den Henseende, og skjøndt vi have hørt den ærede Krigsminister udtale sig saaledes, at man ikke kan antage, at han er flemt for en stærk Befæstning omkring Kjøbenhavn efter de nyere videnskabelige Krav, saa ligger der dog ikke deri nogen Betryggelse — eller hvad man vil kalde det — for, at andre Ansøvelser, der gaa i sit modsat Retning af den ærede Krigsministers, ikke skulle komme frem og vinde en saadan Indflydelse, at vi kom til at staa ligeoverfor dette Forhold. En Befæstning omkring Kjøbenhavn, selv om man tænker sig det muligt efter vore Kræfter og vor Stilling, vil utvivlsomt, naar Anlægget af en saadan skulle svare til sit Maal, nemlig i en væsentlig Grad at beskytte Kjøbenhavn mod et Bombardement og i alt Fald at kunne holde den i en temmelig lang Tid, ikke kunne anlægges — jeg har hørt Sagkyndige yttre det og tvivler ikke om, at det er rigtigt — for en Sum af under 30 Millioner monteret og i Orden. Og hvormeget skal der til den aarlige Vedligeholdelse? Og hvorledes vil man tilveiebringe Personalet til denne Fæstning, og hvorledes vil man forsyne en Hovedstad, der ligger paa en Uoplynt af Landet, saaledes med Levnetsmidler, at den er istand til at holde sig mod et Bombardement eller en Beleiring, som skulle være i alt Fald i længere Tid? Jeg stiller mig ligeoverfor denne Lante om de 30 Millioner og tænker mig Muligheden af, at den kunde gennemføres. Det er 1½ Million aarlig i Rente — jeg taler ikke om Vedligeholdelsesomkostningerne. Dette vilde efter min Opfattelse være en overordentlig Hensko paa vor hele øvrige Udvikling. Men dernæst er det min Overbevisning, at, vilde og kunde man nogenfinde gaa til en saadan Udgift og til andre Udgifter til Befæstningsvæsenet, hvorved man troede sig nogenlunde tryk, uden noget Dieblis i Birkeligheden at være betrygget, saa var dette saa godt som galere end Intet. Tænker man sig Muligheden af en saadan Udgift, vilde det da ikke være langt naturligare end at gjøre dette f. Ex. at bygge et Skib for de 1½ Million eller 2,8 Skib aarlig for de Penge, der her forlanges. Ganste vist, dette kræver ogsaa, at Omkostningerne forøges, men jeg er dog tilbøjelig til at tro, at vi for Renten af disse Midler ville faae et ganste andet Forsvar af vort Land end ved Forterne omkring Kjøbenhavn. Min Betragtning af dette